

**NEKA PITANJA I KRATKI ODGOVORI
IZ PODRUČJA KRŠĆANSKE
SPOLNOSTI, BRAKA I PLODNOSTI**
(korisno za ispit savjesti prije ispovijedi)

**I
ISPIT SAVJESTI**

Čovjek dolazi na svijet kad otac i majka u bračnom odnosu dadu malo svoga tijela, a Bog udahne dušu. Tako Bog stvara svakog čovjeka – u času začeca, u majčinoj utrobi. Tako postaje osoba, neponovljivo ljudsko biće, sazdana od materije i duha. To je najveličanstvenije Božje djelo u čitavoj prirodi. Vrijedno je stoga znati što sve Bog u svojoj prirodi kaže o spolnosti, bračnoj ljubavi i plodnosti, i kako se treba ponašati prema tim Božjim darovima. Crkva nije začetnik ovih pitanja, ona ih vođena Duhom Svetim samo čuva i tumači, pa tko u tome sluša Crkvu, sluša i Boga. Kroz jednostavna pitanja evo i jednostavnih odgovora.

1. Koji je plan Stvoritelja s muškarcem i ženom?

Bog stvara čovjeka kao muško ili žensko. Pismo veli: “Muško i žensko stvori Bog. I blagoslovi ih i reče im: *Plodite se i množite i napunite zemlju*”. Plan je, dakle, Božji da muž svoju ženu i žena svoga muža ljubi kao Božji dar i da jedan drugoga u bračnom odnosu poštuje kao mogućeg roditelja budućeg djeteta.

2. Što supružnici dobivaju sakramentom vjenčanja?

Sakramentom vjenčanja Isus Krist supružnicima, koji su već u krštenju postali Božja djeca, daje posebnu milost kojom posvećuje njihovu ljubav, da bi ta ljubav

mogla biti jedinstvena, trajna i vjerna i otvorena životu. To znači, da bračni savez može biti samo između jednog muža i jedne žene, da moraju biti do smrti vjerni jedno drugomu, i da nastoje rađati i odgajati svoju djecu.

3. Kakvi su obično početni problemi u bračnom životu?

U početku bračnog života mogu to biti ljubomora ili sumnjičavost. Ali, i svi drugi problemi koji izviru iz slabe ljubavi. A to je obično posljedica lošeg odgoja u vlastitoj obitelji, pa onda osobni grijesi koji nisu još oprošteni, kao i nemarnost u vjerskom životu. U takvim se brakovima rađa sebičnost, traži se drugoga samo radi vlastitog interesa i užitka, teško se praštaju uvrede. Tada je i bračni čin, makar i tjelesno ugodan, ipak u sebi gorak i pun nezadovoljstva.

4. Koja su duhovna sredstva za očuvanje bračne ljubavi?

Nije uvijek lako očuvati bračnu ljubav. Teškoće znaju biti velike. Ali su za to bračnom paru najbolja sredstva: međusobno razumijevanje i razgovor, a posebno osobna i zajednička molitva, redovita iskrena sveta ispovijed i pričest.

5. Koje su veće povrede dostojanstva braka?

Veće povrede dostojanstva braka su: preljub, rastava, mnogoženstvo, rodoskrvnuće, slobodna veza, spolni čin prije ili izvan braka.

Preljub je kad osoba vezana brakom spolno griješi s osobom izvan braka, bilo slobodnom, bilo vezanom. To može biti u mislima, u spolnom zabavljanju s tom osobom ili u spolnom općenju. To je dvostruki grijeh – i bludnost i prevara.

Rastava je prekid bračne veze.

Mnogoženstvo je kad neki muž ima više žena ili žena više muževa.

Rodoskrvnuće je spolni odnos između najbližih ili bliskih po rodu, između osoba u izravnom krvnom srodstvu, i u bočnom krvnom srodstvu uključno do trećeg koljena.

Slobodna veza je kad netko uza svog bračnog druga ima i drugih spolnih veza.

Spolni čin prije braka, a posebno onaj izvan braka, uvijek pogada njegovo dostojanstvo, i uzrok je mnogim nevoljama u zajedničkom životu.

6. Imaju li bračni drugovi uvijek pravo na bračni odnos?

Bračni drugovi imaju pravo na bračni odnos cijeli život, makar nemali djece, makar bili neplodni, makar bili u starijim godinama. To je poseban oblik ljubavi darovan njima, i vrijedi cijeli život. Jer svaki njihov bračni čin je častan kad je u iskrenoj ljubavi i učinjen prirodno.

7. Što je prekid snošaja?

Prekid snošaja (onanizam) je kad muž i žena ne dovrše spolni odnos do kraja, nego muž izbací sjeme izvan žene. To nije prirodno i grijeh je. Spolni čin u braku treba biti potpun i cjelovit.

8. Što reći o oralnom zadovoljavanju?

Supružnici se redovito pripremaju na bračni čin međusobnom nježnošću i prirodno do kraja zadovoljavaju spolnim odnosom. A oralno je zadovoljenje, kao i svako drugačije od prirodnog – neprirodno i grijeh je. Ako je neki takav dodir samo priprema na pravi spolni odnos, onda tu nema grijeha.

9. Imaju li roditelji pravo na dijete?

Dijete je zaista Božji dar. Nitko nema pravo na dar. Dar se može željeti, tražiti, učiniti sve da se, u ovom slučaju, dođe do njega. Roditelji koji su iscrpili sve prirodne mogućnosti da rode i nisu to postigli, mogu pokazati svoju velikodušnost tako da udome ili posvoje neko dijete i da se posvete u službi na korist blišnjega. Ali, može se dogoditi da dođe do začeca i kasnije, baš onda kad se opuste i smire.

10. Je li ženino tijelo njezino vlasništvo i kako se ima odnositi prema u sebi začetom djetetu?

Svi smo mi Božje vlasništvo i sve naše pripada Bogu. Ženino je tijelo na poseban način Božje djelo, ona nije

gospodar svoga tijela. Žena je određena da po naravi bude roditeljica, pa u sebi začeto mora zajedno sa svojim bračnim drugom čuvati kao novo Božje stvorenje.

11. Zašto je žena često oruđe muške strasti?

Žena je divno Božje stvorenje, ali je često oruđe muške strasti, jer je muškarac uvijek onaj koji kolo vodi u društvu i općenito u javnom životu, a slabije je pred ženama pa ne može svladati niske nagone. Dok je žena često naivna i daje se zavesti njegovom “ljubavlju”. Dakako, ima i slučajeva i kad je muškarac oruđe ženske strasti, a to bude još gore.

12. Koje poštovanje dugujemo zametku?

Onome što je začeto dugujemo isto poštovanje koje dugujemo svakom čovjeku. Ono je maleno, jedva vidljivo, ali čudesno bogato i usmjereno daljnjem razvoju. Ipak – to je već čovjek, posebna osoba, ima dušu koju mu je Bog dao, pozvan je u vječni život.

13. Tko odlučuje o broju djece?

O broju djece odgovorno pred Bogom i svojom savješću odlučuju oba roditelja dogovorno. Poseban je Božji blagoslov na obiteljima koje imaju više djece. Svijest o ljubavi prema bližnjemu vodi svakog pravog vjernika i do ljubavi prema domovini. Za prilike (i neprilike) u Hrvatskoj trebalo bi da svaka zdrava obitelj ima barem troje, ako ne i četvero djece. Dakako,

tu nam treba najprije duboka svijest o odgovornosti i rad na promicanju mogućnosti za rađanja većeg broja djece. Na ovom pitanju prolazimo ili padamo.

14. Što je prirodno planiranje djece?

Prirodno planiranje djece je kada roditelji dogovorno planiraju i prirodnim općenjem začinju djecu. Njima u tome može pomoći poznavanje plodnih i neplodnih dana kod žene. Kad su odlučili imati dijete, nastojat će imati odnose baš u plodne dane. A kad, iz posebnih razloga ne žele imati dijete, poznavajući ritam plodnih i neplodnih dana, bračne čine će izbjegavati u plodnim danima žene, a imati samo u neplodnim. Tu nema grijeha. To je slobodno onim roditeljima kojima zbog ozbiljnih razloga nije moguće ovoga časa imati dijete. Ali nikada ne valja reći: Nećemo više djece!

O tome kako se računaju plodni i neplodni dani prikladno se može naći na računalu: *Centar za prirodno planiranje obitelji*, u podnaslovu: *Učenje metode*.

15. Koji su zahvati i koja sredstva za regulaciju plodnosti nemoralna?

Nemoralna su sva sredstva kojima se direktno onemogućava plodnost. To su kontracepcijska sredstva kao: izravna sterilizacija i podvezivanje jajnika, zatim uporaba kondoma, različite kontracepcijske pilule i spirala. Njihova je uporaba grešna, jer ponižava

dostojanstvo prirodne ljubavi i direktno onemogućava rađanje novog života. Sva ta neprirodna sredstva nanose štetu plodnosti osobe, posebno žene.

16. Što je izravna sterilizacija, a što podvezivanje jajnika?

Izravna sterilizacija je kirurški zahvat na spolnim organima muškarca i žene u svrhu da se onemogući njihova prirodna funkcija. To su grešni zahvati. A podvezivanje jajnika kod žene i sjemenih kanala kod muškarca ima istu svrhu i jednako onemogućava plodnost, pa su sve to grijesi protiv prirode i teški grijesi.

17. Što su kontracepcijske pilule?

Kontracepcijske pilule, kao i sva druga kontracepcijska sredstva, najčešće služe, kako im sama riječ kaže, za sprječavanje začeca. Ali one mogu lako izazvati pobačaj već začetog. Njihova je uporaba kao takva grešna, bilo da samo sprječava plodnost ili ubija već začeto. Muškarac gubi na svojoj muškosti, a žena postaje predmet strasti. Tim sredstvima nanosi se šteta plodnosti žene. Reklame o pilulama i njihova prodaja često su prljava igra velikih trgovačkih kuća.

18. Što s kontracepcijom u svrhu reguliranja menstruacije?

Liječnici nažalost kao sredstvo za regulaciju menstruacije daju sredstvo koje je ujedno i kontracepcija. Ono

kao takvo nije grešno. Ali dok to sredstvo kako-tako održava redovitu menstruaciju, nju ne liječi. Treba tražiti uzroke te slabosti i poduzeti ozbiljno liječenje, a ne se trovati umjetnim hormonima.

19. Što je “pilula poslije” ili abortivna pilula?

“Pilula poslije” je ona vrsta pilule koju žena uzima neposredno poslije začeća (“RU-486”) ili ona pilula koju žena uzima neposredno prije ili poslije mogućeg začeća (“ellaOne”). Po sebi ima moć da spriječi ovulaciju, ali počesto bude i abortivno sredstvo, jer oplođenom jajašcu onemogućava da se usadi u maternicu. U svakom slučaju je grešna. Grijeh je i onda, kad je žena uzima, a da nije sigurna je li u odnosu ostala trudna.

20. Kakvi su učinci spirale?

Spirala je sredstvo za kontracepciju kojim se žena zaštićuje od moguće plodnosti. Ali ono lako može imati i ubojitu moć, jer nekad već oplođenom jajašcu ne dozvoljava usađivanje u maternicu. Zato je dvostruko grešna, i kao kontracepcija i kao uzrok pobačaja, ako je došlo do začeća djeteta.

21. Što to kondom osigurava?

Kondom u nekom postotku osigurava spolni odnos bez mogućnosti začeća. Uporaba kondoma je kao takva grešna, jer lažno odvaja ljubav od njezine

prirodne svrhe. Često je uzrok slabljenja prave ljubavi u braku, ne štiti uvijek od neželjene trudnoće. A onima koji žive “slobodnu ljubav” može navući različite, teške spolne bolesti. Kondom nanosi štetu plodnosti žene i izaziva neplodnost. On nije 100% sigurnost od spolnih bolesti, ni od začeca djeteta. U velikom su porastu parovi koji ne mogu dobiti dijete, a počesto su uzroci u upotrebi različitih sredstava.

22. Što je pobačaj?

Pobačaj je namjerno izbacivanje začetog djeteta iz majčine utrobe bilo kakvim sredstvima. U nekom smislu može se nazvati pobačajem i sve što je umjetno začeto pa odbačeno. Spontani pobačaj dakako nije grijeh, ali svaki nasilni pobačaj je **pravo ubojstvo** i po moralnom sudu je i smrtni grijeh. Svi koji nagovaraju, sudjeluju i izvršavaju pobačaj upadaju u izopćenje iz Katoličke Crkve. To je najstroža moguća kazna za vjernika.

23. Koju ulogu ima moderna znanost na području početka ljudskog života?

Moderna znanost je poprilično zašla u područja početka ljudskog života. To, dakako, ima duboki odraz na začecje, rađanje, općenito na spolnost i bračnu ljubav. Znanost smije istraživati područje nastanka čovjeka, tražiti načine kako pospješiti njegove tokove, liječiti što je bolesno, ali uvijek tako da čuva dostojanstvo

muškarca i žene i ne zadire u prirodu tako da ju mijenja ili uništava.

Nažalost, danas tu ima mnogo preslobodnog ponašanja, manipulacije i nemorala.

24. Što je sve znanosti dopušteno u odnosu na zametak?

Dopušteno je stručno promatranje života i razvoja zametka i ploda, uz uvjet da mu se poštuje život. Dopušteno je liječenje zametka uz uvjet da mu se poštuje život i da ga se ne izlaže životnoj opasnosti. Smije se činiti pokuse sa zametkom uz uvjet da se čuva život zametka i njegove majke, i da je to s dopuštanjem roditelja. Isto tako **dopušteni su zahvati koji žele ukloniti zapreke prirodnoj plodnosti, kao što je hormonalno liječenje neplodnosti, kirurško liječenje endometrioze, zahvati na prohodnosti jajovoda. Nijedna od tih tehnika ne zamjenjuje bračni čin, i zato tu nema grijeha.**

25. Što je izvanmaternična trudnoća, i kako postupati u takvim slučajevima?

Izvanmaternična trudnoća je kad oplođeno jajašce ne stiže u maternicu, nego se zaustavlja izvan nje i razvija, najčešće u jajovodu. U tom slučaju redovito je potreban kirurški zahvat na način da se pomogne majci, a da se direktno ne ubija začeti plod. Ako je, dakle, namjera spasiti majku bez nakane da se uništi plod, zahvat može

biti dopušten. U tome spašavanju majke ako dođe do smrti ploda, zahvat je moralno opravdan.

26. Što znanosti nije dopušteno u odnosu na zametak?

Zametci ne smiju biti biološki materijal, jer to nije materijal, nego ljudsko biće. Tehnika ne smije birati između embrija i tražiti zdrave, a odbacivati bolesne, jer je to isto kao kad bismo to činili odraslim ljudima. Uvijek ostaje opće pravilo: **liječiti da, ali ubijati ne!** Znanost ne smije manipulirati zametkom u sklopu različitih tehnika oplođivanja. Oplođena jajašca se ne smiju zaleđivati. Sve je to **moralno neprihvatljivo i teško zlo.**

27. Smijeli se dobivati djecu umjetnom oplodnjom?

Ne smije. Svako ljudsko biće ima pravo da se prirodno začne od oca i majke. A ne umjetno. **U postupku umjetne oplodnje više je toga nemoralno:** sjeme muža obično se dobiva masturbacijom; iz žene se, pod pritiskom hormonalnih injekcija, dobivaju i vade umnožena jajašca; jajašca se izvan žene oplođuju muževljim sjemenom; obično se dobiva više oplođenih, pa se jedni vrate u maternicu, a drugi idu u hladnjak na neodređeno vrijeme, i redovito se odbacuju. I ne samo što je to sve grešno, nego su ti procesi fizički i psihički bolni, često spojeni s velikim financijskim i zdravstvenim teškoćama, a redovito s malo uspjeha.

Ipak, dijete dobiveno umjetnom oplodnjom treba poštivati kao svako drugo dijete.

28. Što reći o umjetnoj oplodnji sa sjemenom vlastitog muža (homologno)?

Prvi čas se čini kao da bi to bilo dopušteno, ali je neprirodno i grešno. Svaki čovjek ima pravo da se prirodno začne. Bilo izvantjelesna, bilo unutartjelesna oplodnja gametama muža i žene, nedopuštena je. **Liječnik ne smije svojom tehnikom zamijeniti bračni čin.** Mora poštivati dostojanstvo supružnika u njihovom prirodnom bračnom činu.

29. Što reći o umjetnoj oplodnji s tuđim sjemenom ili s tuđom jajnom stanicom (heterologno)?

Takva oplodnja je posve nemoralna, jer uključuje osobu izvan bračnog para, vrijeđa pravo djeteta da se rodi od prirodnih roditelja koji imaju isključivo pravo da postanu roditelji samo jedno pomoću drugog. Takvo osjemenjivanje je posve **nehumano i nemoralno**, sa nesagledivim posljedicama. U modi je surogat majčinstvo, počesto za homo parove. To je ne dopustivo i teško moralno zlo.

30. Što reći o zametku koji je ipak dobiven u epruveti u svrhu istraživanja?

Takvi postupci su teško zlo. Ali ako je već tako dobiven, zaslužuje kao pravo ljudsko biće svu pažnju. Treba ga smjestiti u maternicu.

31. Što treba učiniti s lešom zametka ili ljudskog ploda?

Leš treba poštivati i sahraniti kao i smrtne ostatke odraslih.

32. Ako muškarac i žena žive zajedno nevjenčani, smiju li ići na sakramente?

Ne **smiju** dok su u tom stanju. Ako su slobodni, najbolje je da se vjenčaju.

33. Što je to “dokaz o ništetnosti” sakramentalne ženidbe?

U posebnim slučajevima, kad je jedna stranka bila crkveno vjenčana pa se rastavila i sada želi živjeti s drugom slobodnom i s njom se crkveno vjenčati, može zatražiti od crkvenog suda proces u kojem će se možda dokazati da je njezino vjenčanje bilo nevaljano zbog posebnih okolnosti. Ali, ako za to nema mogućnosti, nema drugog rješenja nego: ili da se ta stranka vrati svom crkveno vjenčanom drugu, ili da se odvoji od osobe s kojom sada živi i ubuduće živi u čistoći.

Ako se osoba odluči živjeti s drugom osobom kao muž i žena, živi u smrtnom grijehu. Ne može na svetu ispovijed i svetu Pričest. Jedino ima pravo pristupiti sakramentima u času teške bolesti i starosti, ili pred smrt može se pokajati, ispovjediti i pričestiti. Isti

je slučaj, dakako, kad su obje stranke bile vezane prijašnjim vjenčanjem.

34. Što je “rastava od stola i postelje”?

“Rastava od stola i postelje” je kad je zajednički život supružnika postao nemoguć, pa se privremeno razidu. Ali s time da moraju dalje živjeti u spolnoj čistoći, ne tražiti nekog novog bračnog druga, bez obzira tko je prije bio kriv. Svatko se može ispovjediti prema svojoj savjesti i svijesti o veličini svoje krivnje, ako ne ulazi u život ili spolne odnose s trećom stranom.

35. Ako dvoje živi zajedno u civilnom braku, crkveno nevjenčani, te se mogu vjenčati jer nema zapreke, a jedna stranka želi primati sakramente dok druga to ne želi, što može učini ona stranka koja to želi?

Stranka koja želi primati sakramente može preko župnika zatražiti od biskupa da im civilni brak proglasi crkveno valjanim po pravnom postupku. Onda ta stranka može ići na sakramente.

36. Kad su muž i žena živjeli zajedno, crkveno nevjenčani, i umre jedna stranka, može li se ona druga ispovijedati?

Dakako, pokajat će se za prijašnji grešni život, pa se može ispovijedati i redovito se pričešćivati.

37. Što reći o mladima koji žive zajedno, a još nisu vjenčani?

Neki mladi žive zajedno pozivajući se na ljubav. Ali ljubav traži mnogo više nego zajednički spolni život kao da su u braku. Takvim životom mogu sebi naškoditi i izgubiti na radosti budućeg bračnog života. Takvi parovi žive sigurno u smrtnom grijehu i ne mogu se ispovijedati, ni pričestiti dok se ne odluče odijeliti i živjeti čisto do braka.

38. Koji su glavni grijesi protiv spolne čistoće?

Glavni grijesi protiv spolne čistoće su: bludne misli, pornografija, masturbacija, preljub, prostitucija, silovanje, homoseksualni čini.

39. Jesu li bludne misli grešne?

Tjelesne požude u mislima i željama nisu grešne dokle ih god od sebe tjeramo. Grešne su ako ih namjerno pripuštamo, o njima razmišljamo, raspirujemo maštu, na njih voljom pristajemo.

40. Što sa bludnim snovima i noćnom polucijom?

Nekada su to napastovanje od zloduha bluda, a nekada su bludni snovi kod muškaraca, i s time spojene noćne polucije, prirodna su reakcija tijela i nisu grešni, jer nisu ni svjesni ni voljni. To je, ustvari, prirodno rasterećenje tijela. U polusnu bi to mogli biti lakši grijesi.

41. Što je pornografija?

Pornografija je nedolično prikazivanje spolnih intimnosti bilo u knjigama, časopisima, filmovima, slikama, priredbama, u bilo kojem sredstvu društvenog priopćivanja. Ona je izvor mnogih bludnih grijeha i posebno opasna za mlade u razvoju, koji na prljavim izvorima spoznaju tajne života. Ali i za starije, posebno one u braku. Ona je težak grijeh.

42. Je li masturbacija ili spolno zadovoljavanje grijeh?

Spolno uzbuđenje može biti spontano i nije još grijeh. Grijeh je ako se ono namjerno izaziva na bilo koji neuredni način: mislima, pornografijom, spolnim uznemiravanjem svoga ili tuđeg tijela.

43. Što se podrazumijeva pod silovanjem?

Silovanje je nasilno spolno općenje. To je višestruko zlo, i grijeh bludnosti i grijeh nasilja. Posebno je težak grijeh kad se nagovara ili na blud navodi nezrele osobe. U mnogim slučajevima silovanje je izvršeno ili pod utjecajem neobuzdanog i bolesnog nagona ili pod utjecajem pijanstva ili droge. Uvijek ima nesagledive posljedice za žrtvu, osobito za maloljetnike. Nasilnika treba primjereno prijaviti, kazniti i onemogućiti mu daljnje zločine. A žrtvu se poziva da kršćanski oprost.

44. Je li homoseksualnost ili spolna sklonost prema istom spolu grijeh?

Homoseksualnost je spolna sklonost prema osobi istog spola. Ona je u svojoj biti objektivno neuredna sklonost, ali osoba zbog same sklonosti ne čini grijeh. Pojmovi, nagnuća, sklonosti nisu grijeh i za njih nemamo moralnu odgovornost. Nitko nije kriv ako ima bilo kakvu lošu sklonost koju nije sam izazvao, ali je kriv ako toj sklonosti svojevolumjno popušta. Svaki je homoseksualni voljni po sebi teški/smrtni grijeh, jer je bludan i neprirodan. Heteroseksualni čin, spolni čin s osobom drugog spola, može biti zakonit (u braku) i nezakonit, grješan, ali homoseksualni čin ne može biti zakonit nikako i nikad. Oslanjajući se na Sveto pismo, koje ih prikazuje kao teško izopačenje, Predaja je uvijek tvrdila da su 'čini homoseksualni u sebi neuredni.' Protive se naravnom zakonu. Oni spolni čin zatvaraju daru života. Ne proizlaze iz prave čuvstvene i spolne komplementarnosti. Ni u kojem slučaju ne mogu biti odobreni (KKC, br. 2357). Nemali broj muškaraca i žena pokazuju duboke homoseksualne težnje. Ne biraju oni svoje homoseksualno stanje; ono za većinu njih predstavlja kušnju. Zato ih treba prihvaćati s poštivanjem, suosjećanjem i obazrivošću. Izbjegavat će se prema njima svaki znak nepravedne diskriminacije. Te su osobe pozvane da u svom životu ostvare Božju volju, i ako su kršćani, da sa

žrtvom Gospodinova Križa sjedine poteškoće koje mogu susresti uslijed svojega stanja. Pastoralni pristup homoseksualnosti traži dobro poznavanje toga fenomena, osudu homoseksualnog ponašanja, shvaćanje te osobe, poštivanje zakona stupnjevitosti i nikada ne savjetovati sklapanje braka pravim homoseksualcima, jer su nesposobni preuzeti i izvršiti bračne dužnosti. **Homoseksualne osobe pozvane su na čistoću i na život po Božjim zapovijedima. Krepostima ovladavanja sobom, odgojiteljicama nutarnje slobode, kadšto uz potporu nesebična prijateljstva, molitvom i sakramentalnom milošću, one se mogu i moraju, postupno i odlučno, približiti kršćanskom savršenstvu. (KKC, br. 2359)**

45. Što misliti o tzv. rodnoj ideologiji i “istanbulskoj konvenciji”?

Bez obzira što ljudi govore, treba uvijek držati za istinu i za dobro ono što Bog po prirodi govori. Ako ljudi ne poštuju prirodu i Božji zakon koji je u nju ugrađen, nađu se goli kao ono Adam i Eva poslije neposluha, skrivaju se od Boga i počnu optuživati jedan drugoga. Grijeih protiv naravi čovjeka, grijeih je protiv Boga.

46. Postoje li i druge spolne nastranosti?

Da, spolne nastranosti mogu biti raznolike. To je primjerice bestijalnost, spolno zadovoljavanje sa životinjama.

47. Kako djecu poučavati o spolnom životu?

Djecu treba poučavati o spolnom životu sasvim prirodno, kroz različite situacije obiteljskog života. Djeca trebaju upoznati te vrijednosti, da znaju cijeniti svoje i tuđe tijelo. Djeci treba odgovarati na pitanja s područja spolnosti kratko i jasno, s poštovanjem. Uvijek primjereno njihovu uzrastu i zrelosti.

Osobito treba paziti na okolnosti koje izmiču roditeljskom nadzoru i upozoravati ih na moguća skretanja što ih vide i doživljavaju na televiziji, internetu, mobitelu, u društvu, u školi. Najbolja je škola sama obitelj koja je složna, roditelji koji se vole, djeca koja u različitim vremenskim razmacima rastu i primjereno njihovoj dobi ih se upućuje u istinu i pravom smislu spolnosti.

48. Što je sa spolnim igrama u djetinjstvu?

Ono što je bilo u ranom djetinjstvu ne može biti grijeh, jer u to doba dijete nema još moralne odgovornosti, barem ne za osjećaj teškog grijeha.

49. Je li stidljivost nešto nametnuto našoj naravi?

Ne, nego je ona nešto naravno i nešto što čuva intimnost. Spolnost je dragocjeni dar, a stidljivost pomaže da je ne izlažemo raširenom erotizmu i nepotrebnoj znatiželji. Svoje spolne snage čuvamo samo za bračnu ljubav i potomstvo.

50. Kako se ispovijedaju bludni grijesi i svi ostali teški ili smrtni grijesi?

Bludni su grijesi uglavnom teški, pa ih pokornik (penitent) treba kao i druge teške grijehe sve ispovijedati po vrsti, po broju i okolnosti. To znači da treba razlikovati **različite vrste grijeha**, odrediti im **broj** i reći važne **okolnosti** pod kojim su ti grijesi učinjeni. Npr. “Neoženjen sam: dvaput sam se spolno samozadovoljio, triput sam se spolno zabavljao s djevojkom, jedanput sam s njom imao spolni odnos, a s udatom sam ženom jedanput bio u spolnom odnosu”. Ili: “Oženjen sam: dvaput sam gledao pornografiju i zadovoljio se, triput sam sa ženom prekinuo snošaj, jednom sam se s jednom djevojkom spolno zabavljao i jednom sam spolnom općio s udatom ženom.”

Treba ispovjediti i to, ako je u nekoj prijašnjoj ispovijedi zatajen koji teški grijeh i tako učinjena svetogrdna ispovijed, pa onda vjerojatno i svetogrdna pričest.

Ako pokornik ne zna broj grijeha, jer je to bilo davno, jer je to trajalo kroz duže vrijeme, jer više ni sam ne zna koliko je i čega bilo, onda ipak treba reći vrstu i po prilici broj bludnih grijeha, i koliko je to vremenski trajalo. Bolje je reći veći broj ako ne znamo točno, nego manji.

51. Kako biti iskren ispovjedniku u ispovijedanju bludnog grijeha?

Ispovjedniku treba biti posve iskren. Njemu se može povjeriti i ono što je jako neugodno. Svećenik je svjestan da je tu umjesto Isusa, zato on dušu pokornika ne prezire, nego se, dapače, raduje što ga milost Duha Svetoga čistiti i oslobađa. A ispovjedna tajna veže ga do smrti pa nikome nikada ne smije očitovati ono što je čuo u svetoj ispovijedi.

52. Što ako ispovjednik pokorniku rekne za bilo koji oblik bludnosti da nije grijeh?

Može se naići na svećenika koji je umoran ili čak brzoplet, ali svatko ima svoju vlastitu savjesti mora po njoj postupati u skladu s naukom Crkve. Ako je kakav teži slučaj sa svećenikom, pokornik će potražiti drugog ispovjednika.

53. Što je to “životna ispovijed”?

Životna ispovijed je kad ispovijedamo sve teške i smrtne grijehe koje smo učinili tijekom života, a nismo ih nikada ispovjedili ili smo ih ispovjedili nepotpuno ili bez pravog pokajanja, možda i uz svetogrđe. Životna je ispovijed spasonosni čin i nužna je da se duša konačno smiri u Bogu.

54. Što je spolna čistoća?

Spolna čistoća je moralna krepost, kojom čovjek gospodari nad svojom spolnošću. Svatko je pozvan da provodi čist život prema svom položaju. Mladići i djevojke u ljepoti i snazi mladosti, očekujući bračni život. Drugi pak u tjelesnoj i duhovnoj cjelovitosti posvećenog djevičanstva, ili u trajnoj odluci života u celibatu, predajući se, nepodijeljena srca Bogu, a u službi Crkvi.

Oni u braku žive spolnu čistoću živeći u ljubavi prirodnim bračnim životom.

55. Što reći udovcima i udovicama, neoženjenima i neudatima?

Udovci i udovice trebaju živjeti u potpunoj spolnoj čistoći. Imaju pravo ponovno se oženiti i udati. A neoženjeni mladići i neudate djevojke imaju svoj posebni životni put. Možda nisu htjeli uzeti na sebe bračne i obiteljske odgovornosti. Možda nisu naišli na odgovarajuću osobu. Možda su se pokazali neodgovorni za život, provodeći slobodan način života. Neki su se opet odlučili na takav način života zbog posebnih osobnih i društvenih okolnosti. Dakako, svi oni moraju živjeti u čistoći. Ali, uvijek su slobodni odlučiti se za brak.

ISPIT SAVJESTI

(Priprava za sakrament Pomirenja)

Ništa ne može dušu opterećenu grijesima smiriti i utješiti kao Bog koji oprašta. Sveta ispovijed ili, kako je Katekizam Katoličke crkve naziva, sakrament pomirenja, pokore, obraćenja ili oproštenja (*KKC*, 1423-1424), sveta je tajna povjerena Kristovim učenicima, a time i njihovim nasljednicima. Bog je onaj koji oprašta, ali On tu vlast daje svojim svećenicima da je vrše u Njegovo ime. “Snagom sakramenta Reda, biskupi i prezbiteri (svećenici) imaju vlast opraštati sve grijeha ‘u ime Oca i Sina i Duha Svetoga’” (*KKC*, 1461). Temeljni sakrament spasenja jest krštenje, a crkveni su se oci za sakrament pomirenja nerijetko koristili nazivom “druga daska spasenja”, imajući pred sobom sliku brodoloma grijeha u kojemu se nalazi čovječanstvo (*DS* 1706). Stoga je važno naučiti dobro se ispovijedati! O pomirenju Katekizam kaže da je to “sakrament ozdravljanja” (*KKC*, 1421). Doista, sakrament svete ispovijedi ima velike i ljekovite učinke! U njemu sveti Ivan Pavo II. vidi ozdravljenje svega čovječanstva.

KKC, 1496: *Duhovni učinci sakramenta Pokore jesu:*

- *pomirenje s Bogom;*
- *otpuštenje vječne kazne zaslužene smrtnim grijesima;*

- *otpuštenje, barem djelomično, vremenitih kazni kao posljedica grijeha;*
- *mir i spokoj savjesti te duhovna utjeha;*
- *povećanje duhovnih snaga za kršćansku borbu.*

Danas je sakrament pomirenja osjetno zaživio u Crkvi, što je istaknuo i Ivan Pavao II. rekavši:

“Uskrsnuće je uvijek prisutno u sakramentu pokore. I toliki uskrišavaju, pa i veliki grešnici. Zasluga je mnogih pokreta što su pobudili svijest važnosti sakramenta pokore i oprostjenja...” (*Sakrament Pokore*, KS – Zagreb, 1997.).

Kako pristupiti sakramentu pomirenja? Nužno je pristupiti sa sviješću da se u tom sakramentu na otajstven način susrećemo s uskrslim Kristom. On nas tim sakramentom poziva da iskusimo Njegove riječi: “Mir vama!” (Iv 20,19). Doista, svi koji se skrušeno ispovjede i iskreno pokaju zbog uvreda nanesenih dobromu Bogu nakon ispovijedi osjećaju dubok mir, a taj mir je znak susreta s uskrsnulim Gospodinom, s kojim se susrećemo po tom sakramentu, oslobađajući nas od grijeha.

Ispit savjesti koji je pred vama napisan je kao priprava za dobru ispovijed. Ta priprava može poslužiti za temeljitiju, životnu ispovijed ili za redovitu ispovijed. U ispovijedi treba izbjegavati opširno iznošenje svoje životne priče, događaja i molitvenih iskustava; ispovijed se temelji na skrušenu priznanju svojih

grijeha. Korisno je (ali nije nužno) kao podsjetnik imati popisanu materiju za ispovijed kako se ne bi propustilo ispovjediti neke teške grijehe koje je nužno izreći u tom sakramentu. Ako tko osjeća potrebu za duljom ispovijedi ili želi iznijeti svoju životnu priču kako bi ispovjednik dobio bolji uvid u okolnosti problema, tada se prije ispovijedi treba dogovoriti, tako da ispovjednik može izdvojiti potrebno vrijeme. Neka pitanja nisu strogo povezana s grijesima, ali su poticajna za duhovnu izgradnju.

Svrha je ovoga *Ispita* da se ispovjedanik dobro pripravi za ispovijed, imajući na umu da je najvažnije priznati grijehe i iskreno se pokajati. Onaj koji se ispovijeda, ne čini samo sebi dobro, nego i drugima: “Grijež jednoga škodi drugima, kao što je svetost jednoga drugima na dobrobit” (Pavao VI., *Indulgentiam doctrinarum*). Kajanjem za grijehe i traženjem oprostjenja događa se mir među ljudima, kao posljedica pomirenja s Bogom, našim Ocem (Ivan Pavao II., *Dives in misericordia*, 14).

Tijekom povijesti ispit savjesti se prakticirao pod raznim vidovima. Kao osnovno i nezaobilazno treba uključiti tri dimenzije: odnos prema Bogu, odnos prema čovjeku i odnos prema sebi. Deset zapovijedi osobito je prikladno za ispit savjesti jer svojom konkretnošću dodatno preciziraju, a svojom strukturom ipak zadržavaju pogled na širinu, dubinu

i visinu evanđeoske zapovijedi ljubavi. Tako i Katekizam potvrđuje da “same zapovijedi razlažu odgovor ljubavi koju je čovjek pozvan dati svome Bogu” (KKC, 2083). Svakidašnjim razmatranjem Božje riječi otvaramo svoju savjest Bogu koji nas svjetlom Duha poučava o svemu i vodi u Istini (*usp. Iv 14,26*). Neka vas u ovoj pripravi za sakrament Pomirenja prati Duh Gospodnji.

“Dobra djela započinju ispovijedu zlih djela”
(Sv. Augustin).

“Griješiti je ljudski, ali ustrajati u grijehu je đavolski” (Sv. Katarina Sienska).

“Najdragocjeniji plod ispovijedi je pomirenje s Bogom” (Bl. Ivan Pavao II.).

“Oprosti mi savršeni moj Bože, što sam više volio nesavršenost i zle sklonosti nego Tebe! Oprosti mi pravedni moj Bože, jer sam Te uvrijedio svojim grijesima! Oprosti mi sveti moj Bože, jer sam svojim grijesima toliko dugo kaljao čistoću Tvoga pogleda! Oprosti mi milosrdni moj Bože, što sam toliko dugo prezirao glas tvoga milosrđa! U dubokoj tuzi i kajanju, bacam se pred Tvoje noge. Smiluj mi se. Amen.” (Sv. Ignacije Loyolski).

NAPOMENE

1. Bog ljubi čovjeka bezuvjetno, a uvijek osuđuje grijeh i zlo. Kako bismo se oslobodili snage grijeha i zle sile, potrebno je dobro se pokajati i ispovjediti. Grijesi se dijele na: lake, teške i smrtni. Za dobru ispovijed trebamo valjano proći svih pet dijelova sakramenta svete ispovijedi, a to su:

- *ispit savjesti,*
- *iskreno pokajanje,*
- *čvrsta odluka da više nećemo grijешiti,*
- *sam čin svete ispovijedi*
- *izvršenje pokore.*

2. Što se iskrenije ispovjedamo i opraštamo drugima i sebi, to nas snažnije čisti, ozdravlja, oslobađa i ispunja Duh Sveti.

3. Svetu Pričest ne smije primati netko tko ima **težak grijeh ili smrtni grijeh** (npr. psovka Boga, psovanje majke, proklinjanje-đavlekanje ljudi ili stvari, namjeran nedolazak na svetu Misu nedjeljom, teška krađa, samoblud, čuvati se od djece prekinutim spolnim odnosom ili kontracepcijom ili abortivnim sredstvima...itd.). Tko sa teškim ili smrtnim grijehom pristupa sakramentu Pričesti, čini **svetogriđe**. Tko u tome ustraje, čini smrtni grijeh.

4. Grijesi, teški i smrtni, ispovijedaju se po **broju i vrsti** (CIC, kanon 988. Zakonika kanonskog prava.

Nije dovoljno reći: *psovao sam; nisam nekada bio/la na sv. Misi* i sl. Treba navesti što i koliko puta, ako je ikako moguće. Svećenika ne zanimaju naši grijesi i to nije stvar radoznalosti, kako se može površno pomisliti, nego stvar dobre i iskrene ispovijedi). Ako pojedinac iz bilo kojega razloga namjerno zataji težak ili smrtni grijeh prilikom svete ispovijedi, tada je ta čitava sveta ispovijed nevaljana, kao da se nikada nije dogodila i sveta Pričest ako do nje dođe, svetogrдна.

5. Onaj tko se rastavio od supružnika, a ne živi s nekim i ne viđa se s nekim kao muž i žena, **može na svete sakramente**, nakon što napravi upravni postupak kod svoga župnika, a u nekim biskupijama i bez toga postupka. A onaj koji je rastavljen od svoga zakonitog supružnika i živi s drugom osobom ili se s nekom osobom viđa kao muž i žena, **ne može na svete sakramente** dok odlučno ne prekine stanje smrtnog grijeha. Ljudi mogu zajedno živjeti i odgajati djecu, to nije grijeh, ali ne mogu činiti ono što pripada po Božjem zakonu zakonitom mužu i ženi, imati spolne odnose. Ne može osoba živjeti u teškom i smrtnom grijehu i ići na sv. Pričest ili ispovijed prije nego prekine svoje grešno stanje. **Svećenik je dužan uskratiti javno takvima svetu Pričest ako stekne valjan uvid** (usp. CIC kan. 915.). Ustrajanje u tome grijehu je za Isusa Krista bludništvo i stanje smrtnog grijeha (usp. Mk 10,9-12).

6. Onaj vjernik koji s drugom osobom **spolnim činom griješi, čini smrtni grijeh**, te koji živi s drugom osobom nevjenčano, bez sakramenta ženidbe, kao muž i žena, **živi u stanju smrtnog grijeha**, kao i ona osoba koja živi svoju spolnost u **istospolnoj zajednici**. **Stanje smrtnog grijeha** podrazumijeva iznimno tešku stvar, slobodno i do kraja svjesno stanje (KKC 1856-1863). To uključuje da te osobe **ne mogu na sakrament svete ispovijedi i svete Pričesti** ako se nisu spremne pokajati za grijeh i prekinuti stanje smrtnog grijeha. Tko se usudi u takvom stanju duše svjesno pristupati sakramentima, bez volje da prekine svoje grešno stanje čini još veći grijeh i čini **svetogrđe**.

7. Preko spolnog općenja izvan zakonitog braka, s drugom osobom, molitvena iskustva pokazuju, prenose se duhovni tereti, duhovna prokletstva i zli duhovi. Što su osobe s više ljudi griješile, to su više uništene emocionalno, psihički i zlim silama opterećene. Odatle treba razumjeti mnoge rastave brakova. Tko tako griješi, tu osobu prije braka zloduh snažnije nagoni u osjetilima u grijeh, a u braku ih napastuje da griješe s drugim ljudima na tom području. Što je osoba više ustrajala u grijehu, duša joj je snažnije ranjena grijehom, više privlači napast i teže se grješne sklonosti oslobađa.

8. Tko psuje Ime Božje, proklinje sam sebe, navlači đavolsku silu na sebe, na život svoje obitelji. Molitvena iskustva pokazuju da se to sve počesto odražava i na djeci. Nema mira ni blagoslova osoba dok god u tome ustraje. Sa psovanjem Imena povezana su počesto čudna duhovna i zdravstvena stanja članova obitelji. Tko Ime psuje na sebe dovodi prokletstvo i žalosti Duha Svetoga – Branitelja, progoni Boga živoga iz svoga života i svoje obitelji. Tko se bavi praznovjerjem, traži pomoć kod bioenergičara (ljudi s posebnim moćima koji navodno pomažu), hodža, travara ili ustraje u teškoj bludnosti, on donosi i prenosi zle duhove u svoju obitelj, posebno roditelj na svoju djecu. S tim čini teške i smrtno grijeh. Tko bludno griješi spolnim činom s drugom osobom, i ako je ta osoba prokleta i demonima, zlim duhovima inficirana (npr. prostitutke, tko zna s kim je bila prije i s čim se okultnim bavi ona), tada se često dogodi da prokletstva i demoni prelaze preko grijeha na osobu na kojoj nisu bili. Preko teških i smrtnih grijeha zlodušne duhovne sile počesto blokiraju i opterećuju moći čovjekove duše, blagoslov, financije, talente, mir, ponekad samo dobivanje potomstva i dolazi počesto do neobjašnjivih spontanijh pobačaja i drugih neobičnih zdravstvenih problema koji imaju duhovnu pozadinu. Treba činiti pokoru i zadovoljštinu da osoba napusti stanje duhovne opterećenosti i oslobodi se svega toga što je došlo preko teških i smrtnih grijeha.

9. Tko od vjernika načini pobačaj ili abortus, u njemu sudjeluje, podržava ili nagovora osobu, **čini smrtni grijeh** i u isto vrijeme je **izopćen** iz Katoličke Crkve (CIC kanon. 1398. “Tko nešto poduzme radi pobačaja, upada, ako dođe do učinka, u izopćenje iz Crkve unaprijed izrečeno.”). Za to se trebao osoba pokajati i zla odreći, kako bi se osoba vratila u zajedništvo s Bogom i Crkvom. Svećenik ili biskup dužan je po crkvenom pravu (CIC kanon 915.) uskratiti svetu Pričest političarima koji javno podržavaju pobačaj i svojim ga zauzimanjem pospješuju

10. Ona ženska osoba koja nosi **abortivno sredstvo spirale** i živi svoju seksualnost, ne može na sakramente dok to ne izvadi iz svoga organizma. Spirala je abortivno sredstvo koje ubija tek začetu ljudsku osobu. Osoba koja to nosi i živi svoju seksualnost, živi u stanju **smrtnog grijeha i od svoje je utrobe napravila masovnu grobnicu ubijene tek začete djece oštricom spirale**.

11. Podvrgnuti se **umjetnoj oplodnji**, a koja nije liječenje kako bi se došlo prirodnim putem do trudnoće, protivi se Bogu i Crkvi. Umjetna oplodnja i manipulacija u kojoj nastaje embrij ili više embrija, ljudskih bića, od kojih se neki stavljaju u maternicu, neki ubijaju, neki bacaju u hladnjake, na nekima se rade različite genetske manipulacije, znači činiti mnogo **smrtnih grijeha** nad začetim ljudskim bićima. **To su**

najužasnije i najstrašnije stvari pod nebom! Tko nagovara na takvo postupanje sudjeluje u nastajanju smrtnih grijeha.

12. Tko izvrši bilo kakvu **inicijaciju u drugu religiju čini smrtni grijeh i** (npr. jehovini svjedoci, reiki, islam, zen-budizam, hinduizam, Hare Krišna ili bilo koju drugu) **samim činom je izopćen** iz Katoličke Crkve. Nema pravo ni na katolički sprovod, ni na bilo koji sakrament u Crkvi. Sve što prima u Crkvi prije potpunog povratka i zajedništva, je svetogrdno i ne vrijedi ništa jer je osoba u izopćenju.

13. Tko izvrši inicijaciju i uđe u bilo koju **masonsku organizaciju i ložu** samim činom je **izopćen** iz Katoličke Crkve. Masonska organizacija Luciferova je zajednica. Na takve osobe koje tamo pristupaju dolazi duhovna zla sila i prokletstvo, dolazi i na njihovu obitelj i na njihovu djecu. Takve osobe ako su katolici nemaju pravo ni na katolički sprovod, ni na bilo koji sakrament u Katoličkoj Crkvi. Sve što prima u Crkvi prije potpunog zajedništva i povratka po sebi je svetogrdno i ne vrijedi ništa jer je osoba u prokletstvu i izopćenju.

14. Tko se odrekne Krista i ispiše iz Katoličke Crkve iz bilo kojeg razloga, a u zadnje vrijeme se kod nas događa zbog poreza u Njemačkoj, samim činom je **izopćen** iz Katoličke Crkve. Nema pravo ni na katolički sprovod,

ni na bilo koji sakrament u Crkvi. Sve što prima u Crkvi prije potpunog povratka i zajedništva je svetogrdno, i ne vrijedi ništa jer je osoba u izopćenju.

15. Tko želi ozdraviti od zla i primiti Božju ljubav i oprostjenje, te prestati zlo raditi, treba se okrenuti **iskrenoj i upornoj pokori**, molitvi. Potrebno nam savršeno pokajanje, a za teške i smrtne grijeha nije dovoljna mala pokora. Potrebno je dati **zadovoljštinu** za zlo koje smo počinili kako bi se uklonile i poništile sve posljedice grijeha. **Postoje grijesi i posljedice grijeha**. Grijeh se oprašta u svetoj ispovijedi, a pokora i zadovoljština vraća nas u veće stanje milosti, vraća nam Božju blizinu koju smo izgubili po grijehu. Tako se uklanjaju posljedice grijeha. Zadovoljština bi trebala biti razmjerna onome što smo počinili. Ona se daje prikazivanjem i čestim pohodima na svete Mise, Gospinom krunicom, molitvom, postom, dobrim djelima, hodočašćem, milostinjom siromašnima, milostinjom za misije, obavljanjem prvih devet petaka na čast Srca Isusova, prvih pet subota na čast Srca Marijina... Tko se ne ispovijeda iskreno i ne daje zadovoljštinu za teško zlo, ne može se osloboditi snage grijeha i zla. Vjernik, ne čineći zadovoljštinu za svoje zlo ovdje na zemlji, ne uklanja snagu grijeha u svom životu i **snosit će silnu patnju čistilišnih muka** koje su strašne po sebi, jer sve što se ne otplati ovdje, mora se otrpjeti ondje u teškim mukama. Zadovoljština

za zlo koje su pokojni učinili najčešće se daje preko 30 sv. Misa koje se za njih naređuju, ali i sve ostale navedene stvari pokore možemo za njih prikazati.

16. Za smrtne i teške grijehе se daje zadovoljština. Nije dovoljna uvijek vjera i svijest da nam je oprašteno bez zadovoljštine. To znači da Bog ne oprašta uvijek svu kaznu zajedno s krivicom (*Tridentski sabor, u smislu kanona 12., od 14.-15. studenog, 1551. god.*). Potrebno je dati zadovoljštinu za zlo koje smo počinili **kako bi se uklonile i poništile sve posljedice grijehа.** A posljedice mogu biti snažnije napastovanje od zlih duhova, fizičke bolesti, bolesti psihičke naravi u životu pojedinca ili obitelji. Tlačenje zlih sila posebno se očituje ako su se članovi obitelji bavili magijom, praznovjerjem, posjetima travarima, hodžama i donosili poganske predmete kući, išli na bioenergijske masaže, jeli ili pili pripravke i ne znajući što jedu ili ustrajali u nekom drugom teškom i smrtnom grijehu. Nije moguće činiti grijeh i zlo, a očekivati da će posljedice biti blagoslov, mir i dobro.

17. Zli duhovi snažnije napastuju i “lijepe” se na čovjeka preko teškog i smrtnog grijehа. Takva napast je najčešća preko misli i želja koje nisu u skladu s Božjim zapovijedima. Zli duhovi prisilnih grešnih misli i ostali zli duhovi, ubacuju se u naš ljudski duh i misli, te navode pojedinca na grijeh. Ljudi počesto krivo misle da su te zle misli i napasti dio njihove

vlastite svijesti i razmišljanja. Iskustvo u molitvama oslobađanja pokazuje da se to napastovanje posebno snažno pokazuje **kod osoba koje su kršile prvu, petu i šestu Božju zapovijed**, odnosno, bave se magijom i praznovjermom, kad bludno griješe, i to posebno kad s drugim osobama bludno griješe, gdje mogu na sebe prenijeti demone prokletstva (npr. osoba koja je član sotonističke sekte nakon spolnog čina s drugom osobom prenijeti će te demonske sile na svoga partnera u grijehu.), kad ubijaju začeto dijete na bilo koji način, bilo pilulama, bilo spiralom ili s nečim drugim. Zli duhovi na posebno snažan način opterećuje ljudsku dušu preko kršenja tih triju zapovijedi. Zlodusi gube temelj i razlog tlačenja kada se osoba kaje za svoje zlo, ispovijedi svoje grijehe po broju i vrsti, prestaje to raditi i usmjerava svoj život prema Isusu Kristu, te daje zadovoljštinu za svoje grijehe.

18. Bog i Gospodin Isus Krist objavio je u evanđelju da postoji **vječni pakao**. Ne možemo biti s Bogom sjedinjeni ako se slobodno ne odlučimo da ga ljubimo. Ali, Boga ne možemo ljubiti ako teško griješimo protiv njega, protiv svog bližnjega ili protiv nas samih: “tko ne ljubi, ostaje u smrti. Tko god mrzi brata svoga, ubojica je. A znate da nijedan ubojica nema u sebi trajnoga, vječnoga života” (1 Iv 3,14.15). Naš Gospodin upozorava nas da ćemo biti od njega odijeljeni, ako u teškim potrebama ne priskočimo

u pomoć siromašnima i malenima, njegovoj braći. Umrijeti u smrtnom grijehu, a da se čovjek za nj nije pokajao i prihvatio milosrdnu ljubav Božju, znači, po svom slobodnom izboru, ostati zauvijek odijeljen od njega. Isus teškim riječima navješćuje da će “poslati svoje anđele da pokupe sve (...) bezakonike i bace ih u peć ognjenu” (Mt 13,41-42), i da će izreći osudu: “Odlazite od mene, prokleti, u oganj vječni” (Mt 25,41). **Duše onih koji umiru u smrtnom grijehu odmah nakon smrti silaze u pakao, gdje trpe paklene muke, “vječni oganj”.** (KKC 1033-35.). Mnogi katolici završavaju u paklu ako umiru u stanju smrtnog grijeha. Gospa od Krunice progovorila je djeci na ukazanju 15.8.1917. u Fatimi i upozorila ih na trenutno stanje: “Molite Krunicu svaki dan... Molite, molite mnogo! Žrtvujte se za grešnike, mnoge duše odlaze u pakao samo zato jer se za njih nitko ne žrtvuje i ne moli.”

LJUBAV PREMA BOGU

“Ljubi Gospodina Boga svojega svim srcem svojim i svom dušom svojom i svom snagom svojom” (Lk 10,27).

1. Vjerujete li da je Bog u sebi Trojstvo i da je onakav kakvim ga je objavio Isus Krist u svome Evanđelju?
2. Vjerujete li da je Bog osoba, a ne neka sila?
3. Vjerujete li da vas Bog ljubi?
4. Ljubite li Boga?
5. U čemu tražite sreću svog života?
6. Je li vam Bog na prvome mjestu?
7. Gajite li strahopoštovanje prema Bogu?

ISPIT SAVJESTI PREMA DESET BOŽJIH ZAPOVIJEDI

1. Ja sam Gospodin Bog tvoj, nemaj drugih bogova uz mene (Izl 20, 2-5; *usp.* Mt 4,10).

1. Vjerujete li u jednog, istinskog Boga: Oca, Sina i Duha Svetoga?
2. Vjerujete li da je Isus Krist Bog i Čovjek?
3. Klanjate li se Bogu u duhu i istini i molite li redovito?

4. Sumnjate li u neke istine koje Crkva naučava?
“Neka se kod tebe ne nađe nitko..., tko bi se bavio gatanjem, čaranjem, vraćanjem i čarobnjaštvom” (Pnz 18,10).
5. Jeste li ikad tražili pomoć od nekoga duhovnog izvora koji nije od Boga?
6. Jeste li nastojali preko duhovnih sila ostvariti svoju volju?
7. Jeste li vjerovali da bi vam neki vidovnjak ili nadriliječnik, **travar** (trave nisu problem, tako da su problem osobe koje se često bave travama i praznovjerjem, okultizmom, islamskom magijom nad tim pripravicima i travama, a to kasnije vjernici kupuju i upotrebljavaju kao nešto dobro; najbolje bi bilo kupiti trave i med kod ljudi koji se bave pčelama, a trave sami skupiti ili ih kupiti u ljekarni) mogao pomoći?
8. Jeste li odlazili po “pomoć” ljudima koji “imaju” posebne vidovnjačke sposobnosti?
9. Jeste li drugima savjetovali da se obrate vidovnjaku ili nekom “iscjelitelju”?
10. Jeste li upozorili osobe koje odlaze vidovnjacima i sličnima po “pomoć” da je to grijeh i štetno?
11. Jeste li povezani s osobama koje se bave praznovjerjem? Jeste li povezani sa Zlatnom zorom i rozenkrojcerima ili nekim drugom tajnim i okultnim udruženjem? Jeste li članovi slične organizacije i jeste li bili na inicijaciji?

12. Okrivljujete li Boga za zla i neuspjehe u životu?
13. Jeste li koga izrugivali zbog njegove vjere u Boga ili vjerskog iskustva?
14. Jeste li ikad sudjelovali u nekršćanskim obredima? Jeste li bili na bioenergijskim masažama (počesto ljudi i ne znaju da se nad njima vrši magija za vrijeme masaže ili namještanja kostiju)?
15. Jeste li ikad *practicirali* (za sebe ili drugoga) ili tražili usluge drugih osoba (bilo u vjeri, radoznalosti ili iz nekoga drugog “bezazlenog” razloga) na sljedećim područjima: spiritizam (zazivanje duhova), magija, čaranje, vraćanje, gatanje, bajanje, woodoo, vještičarenje, šamanizam, bijela magija - skidanje uroka, zapisi (npr. hodžini), čarobni prah; narodni običaji kao što su šišano kumstvo, stavljanje krvi ili dijelova životinja u temelje kuće, salijevanje olova, praznovjerno odijevanje rublja naopako, nošenje hamajlija za sreću, vezivanje vrpce novorođenčetu oko šake; proricanje budućnosti na karte, grah, tarot, štapiće, iz taloga kave, iz dlana; jeste li dobili predmete od vidovnjaka za “zaštitu”, vjerovali da djetelina s četiri lista, potkova, dimnjačar, mačka preko ceste i slično donose sreću ili nesreću, kucali o drvo protiv uroka, praznovjerno triput pljuvali, čitali sanjaricu...
16. Jeste li se izlagali utjecajima kao što su: Hare Krishna, transcendentalna meditacija, reiki,

psihokibernetika esena, yoga, zen, rosenkreuzerska filozofija i seminari, članstvo nekoga tajnog društva, komunistička partija, slobodno zidarstvo (masonerija), sotonizam, teozofija, kontrola uma, čitanje mitoloških i gnostičkih spisa, literatura New Agea, Edgar Cayce, Sai Baba, P. Coelho, P. Blavatsky, Osho, Richard Bach, Maharishi, Aleister Crowley, Anton LaVey i drugi...

17. Bioenergija, astrologija (horoskop), kristaloterapija, numerologija, visak (radiestezijska), rašlje, regresija, eneagram, psihoterapija koja nastoji osloboditi čovjeka od moralne odgovornosti, kiropraktika, astralna projekcija, akupunktura, homeopatija, udisanje prane, vjera u reinkarnaciju, obilježavanje dana vještica, ezoterija (za svaku praksu se prisjetite koliko ste puta bili, koliko ste za njih platili); inicijacija izvan Katoličke crkve (svaka druga inicijacija podrazumijeva izopćenje iz Katoličke crkve).
18. Hipnoza, borilačke vještine (posebno one što u svom nazivu sadrže riječi “ki” ili “chi” koje označuju “energiju”) kao što su Tai Chi Chuan, Chi Kung, Ki Aikido, Feng Shui (uređenje prostora), igranje okultnih igara služeći se izvanosjetilnom percepcijom, telepatijom ili sličnim, pokretanje predmeta nadnaravnim silama. Računalne igrice s okultnim (skrivenim ili neskrivenim) sadržajima

kao što su “Tamnice i zmajevi” (“Dungeons & Dragons”) i njima slične igrice, Pokemon (Pocket Monsters - “džepna čudovišta”, Digimon (Digital Monsters - “digitalna čudovišta”) i ostali animirani filmovi s mitskim likovima kojima se pripisuju magijske moći; kao i svi sadržaji koji su bez jasna stajališta da je nasilje zlo i u kojima nema vrijednosnoga suda što je dobro, a što zlo. Gledanje filmova strave ili s poganskim obredima, slušanje sotonske glazbe, posebno Gothic i Heavy Metal (Black, Death i Thrash); gledanje magijskih, ezoterijskih ili sotonističkih stranica na Internetu. Poučavate li djecu da ne gledaju i ne slušaju okultne sadržaje? U molitvi se prisjetite postoji li još nešto što ste prakticirali, a da ovdje nije navedeno...

2. Ne izusti ime Gospodina, Boga svoga uzalud

(Izl 20,7; Pnz 5,11; *usp.* Mt 5, 33-34).

1. Psovka, huljenje Božjeg imena ili svetaca.
2. Izgovaranje Božjeg imena ili imenâ svetaca bez nutarnjeg osjećaja strahopoštovanja.
3. Zaklinjanje Božjim imenom.
4. Krivokletstvo, lažno zaklinjanje pozivajući se na Boga.
5. Poštalice (dabogda, bogmanje...).

6. Ostale psovke...?
7. Jeste li prekršili zakletvu ili zavjet?

3. Spomeni se da svetkuješ dan Gospodnji

(Izl 20, 8-10; usp. Mk 2, 27-28).

1. Slavite li redovito svetu Misu nedjeljom i u zapovijedane blagdane - Božić, Tijelovo, Velika Gospa, Svi sveti?
2. Radite li nedjeljom i zapovijedanim blagdanima, a da narav posla i poslodavac to ne zahtijevaju?
3. Nastojte li da nedjelja bude posvećena Bogu, čitanju Biblije i molitvi?
4. Nastojte li biti sabrani kod svete Mise?
5. Dolazite li u crkvu prije početka svete Mise kako biste se u molitvi sabrali?
6. Kasnite li na svetu Misu ili dolazite u zadnji čas?
7. Ostajete li nakon Mise zahvaliti Bogu?
8. Dolazite li u crkvu neprikladno odjeveni?
9. Pričešćujete li se kod svete Mise? Ako ne, zašto?
10. Jeste li se ikad pričestili svetogrdno ili ste koji drugi sakrament primili u stanju teška grijeha?
11. Jeste li svjesni veličine svete Mise i duhovne koristi ili odlazite u crkvu radi običaja?
12. Darujete li prilog kod svete Mise po svojim mogućnostima?
13. Jeste li održavali post i nemrs u određene dane?

14. Jeste li sudjelovali u nekoj nekatoličkoj crkvi gdje se negativno govori o Majci Božjoj, svecima, sakramentima, papi i crkvenom Učiteljstvu?

4. Poštuj oca i majku da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji (Izl 20,12; *usp.* Ef 6, 1-3).

1. Poštujete li svoje roditelje i roditelje svoga bračnog druga?
2. Jeste li zahvalni za život koji vam je Bog darovao preko vaših roditelja?
3. Jesu li vam roditelji sami, zapušteni i ostavljeni?
4. Osjećate li li nesnošljivost prema roditeljima?
5. Kad im je teško, mislite li: “tako im i treba”?
6. Pomažete li roditeljima velikodušno ili možda iz koristoljublja?
7. Postoji li nešto što niste oprostili roditeljima?
8. Ponižavate li roditelje i odgojitelje?
9. Ogovarate li roditelje?
10. Molite li za roditelje?
11. Brinete li za sakramentalni život roditelja ako više ne mogu ići u crkvu?
12. Održavate li dobre odnose (ljubavi i poštovanja) u obitelji?
13. Ako ste roditelj, jeste li radosno prihvatili svoju djecu kao Božji dar?
14. Dajete li djeci dobar primjer vjerskog i moralnog života?

15. Razgovarate li sa svojom djecom ili ste ih pustili da se ponašaju i žive kako žele?
16. Njegujete li zajedničku molitvu u obitelji?
17. Jeste li prema djeci otresiti, srditi, galamite li i za sve ih okrivljujete?
18. Iskorištavate li djecu da ostvarite svoje želje i ciljeve?
19. Jeste li preopteretili djecu velikim odgovornostima i poslovima?
20. Ignorirate li djecu kao da njihovo mišljenje i pomoć ne vrijede?
21. Ponižavate li svoju djecu kao nesposobnu, nespretnu, "smotanu"?
22. Jeste li govorili djeci "nikad ništa od tebe..." ili tomu slično?
23. Prigovarate li djeci što za njih morate plaćati školovanje i uzdržavanje izazivajući u njima osjećaj krivnje?
24. Boje li vas se djeca ili vas poštuju?
25. Namećete li djeci vjerničku praksu ili im to dobrim primjerom svjedočite?
26. Molite li za svoju djecu?
27. Manipulirate li svojom djecom da vrše vašu volju, a ne ono na što ih Bog poziva?
28. Promišljate li što bi bila Božja volja za vaše dijete, tako da taj izbor poduprete?
29. Poštujete li slobodu izbora njihova bračnog druga?

30. Nastojite li u obitelji služiti drugima?
31. Pravite li se važnima?
32. Ako nemate djece, razmišljate li o plemenitu činu posvajanja djeteta?
33. Ako ste odlučili biti trajno neoženjen (neudana), jeste li za to našli plemenite (evanđeoske) razloge?

5. Ne ubij (Izl 20,13; *usp.* Mt 5, 21-22).

1. Poštujete li ljudski život, svoj i tuđ?
2. Hotimično ubojstvo (u nebo vapijući grijeh), ubojstvo iz obrane, pokušaj samoubojstva.
3. Ubojstvo nerođena djeteta, pobačaj (jednako su krivi otac i majka), nagovaranje na pobačaj, sudjelovanje pri pobačaju, ne buniti se protiv pobačaja, zastupati pobačaj.
4. Uporaba sredstava koja ubijaju dijete nakon začeća (spiralna, kontracepcijske pilule...).
5. Borite li se protiv pobačaja i kulture smrti?
6. Umjetna oplodnja (ako se pri umjetnoj oplodnji oplodi više jajnih stanica od kojih se odaberu neke, a preostale zamrznu ili unište, tada se ubija netom začet život jer život počinje začećem).
7. Mučenje druge osobe (sadizam), mučenje sama sebe (mazohizam), mučenje životinja.
8. Ubijanje riječima drugoga ili sebe.

9. Tučnja, srdžba, želja da se drugomu nanese zlo (osveta).
10. Ogovaranje, klevetanje, izdaja, otkrivanje nečije tajne.
11. Nebriga za tijelo, izgladnjivanje, prejedanje, opijanje, droga, marihuana (znanstveno je dokazano da marihuana izvlači na površinu i potiče razvoj oblika šizofrenije kod onih koji su joj genetski podložni).
12. Nastojite li živjeti u stanju milosti, pristupiti svetoj pričesti čiste savjesti?
13. Ponižavate li, tlačite, iskorištavate li koga?
14. Jeste li u govoru ljubazni ili osorni? Mrzite li koga?
15. Vozite li brže od dopuštene brzine?
16. Ako ste sudjelovali u prometnoj nesreći, jeste li pobjegli s mjesta nesreće?
17. Ovisnosti (hazarderstvo) o igrama i kocki, primjerice casino, kartanje, klađenje, loto, bingo, športska prognoza...
18. Ovisnost o alkoholu ili nekim narkoticima.
19. Radoholičarstvo, bježanje od nemirne savjesti, besposličarenje, potpuna bezvoljnost.
20. Želja da tko umre (ili da vi umrete), da koga ubiju ili da ga Bog kazni.

6. Ne sagriješ bludno (Izl 20,14; *usp.* Mt 5, 27-28).

1. Prihvaćate li svoj spolni identitet, to što ste muško ili žensko?
2. Je li vam krepost čistoće vrednota?
3. Besramne misli i riječi, vicevi, nepristojno odijevanje, pjesme, priče.
4. Požudni pogledi i želje, kult strasti? Tjelesna prisnost izvan braka, dodirivanje koje prelazi granicu prijateljskoga, poljupci “usta na usta”.
5. Spolni odnosi prije braka, tjelesna prisnost izvan braka.
6. Prekinuti snošaj, samozadovoljavanje.
7. Izopačena spolna ponašanja: pedofilija, homoseksualni odnosi,¹ silovanje, perverzija, sodomija ili bestijalnost (u nebo vapijući grijeh).

¹ Učenje Crkve proizlazi iz Božjeg zakona: “Oslanjajući se na Sveto pismo, koje ih prikazuje kao teško izopačenje, Predaja je uvijek tvrdila da su ‘čini homoseksualni u sebi neuredni.’ Protive se naravnom zakonu. Oni spolni čin zatvaraju daru života. Ne proizlaze iz prave čuvstvene i spolne komplementarnosti. Ni u kojem slučaju ne mogu biti odobreni (KKC, br. 2357).” Znanost je potvrdila da homoseksualnost nije prirodna nego stečena stvarnost: <https://mladosunce.com/li-homoseksualnost-prirodna/> “Njezin psihički nastanak ostaje velikim dijelom neprotumačiv” (KKC, br. 2357). Bog prihvaća i voli svakog pojedinca, bez obzira na grešnu ljudsku narav i sklonosti, tako da Bog i Crkva ne osuđuju osobe koje imaju takvu sklonost, ali osuđuje Bog i Crkva čine i djela koji su u sebi zlo i grijeh. Živjeti homoseksualnost u očima Božjim je odvratno i stanje je smrtnog grijeha; takvi čini u

8. Preljub, rodoskvrnuće (incest), prostitucija.
9. Erotski i pornografski sadržaji, filmovi, časopisi, knjige, topless barovi, nudistička plaža.
10. Ponašate li se jednako i u muškom i u ženskom društvu?
11. Zavođenje.
12. Maštanje o izvanbračnom spolnom činu.
13. Spolnost u braku: je li u ljubavi i nježnosti?
14. Izbjegavanje spolnog čina u braku, izbjegavanje bračnog partnera.
15. Grubost u spolnom činu u braku, sebičnost, nesuradnja srcem.
16. Popuštate li neurednoj pohoti i požudi tijela?
17. Borite li se s požudom tijela ili udovoljavate svakom osjećaju?
18. Njegujete li u sebi čiste nakane?
19. Njegujete li stidljivost, čednost i čistoću kao vrednote?
20. Gledate li na bližnjega svoga kao na sestru ili brata?

sebi se oštro protive Božjoj volji i dobru svakog pojedinca (usp. Rim 1, 27.) Tko tako bude živio, s vremenom će imat ozbiljnih zdravstvenih, psihičkih problema i problema sa zlim duhovima i demonima. Uz ozbiljnu molitvu i pokoru, osoba se može oduprijeti svakoj napasti, biti sretna i živjeti u skladu s voljom Božjom. Bog od svih katolikâ traži da sve ljude poštuju i ljube, a da grijeh uvijek osuđuju, kako veli sv. Augustin: “Ljubi grješnika, a progoni grijeh.”

21. Jeste li strpljivi sa sobom u borbi za čistoću srca i tijela?
22. Imate li problema s ljubomorom ili bludnim maštanjima?
23. Poštujete li svoje tijelo i tijelo bližnjega kao hram Duha Svetoga?
24. Molite li za milost čistoće?
25. Uzimanje kontracepcije (sprječava začće djeteta)? Išli ste na spermogram?
26. Uzimanje abortivnih sredstava (abortivna sredstva ubijaju začeto ljudsko biće)?
27. Spirala (ženska osoba koja nosi spiralu ne može na svetu ispovijed, ni na svetu pričest dok to ne izvadi iz spolnog organa; spirala je 100% abortivno sredstvo, pa bila nošena iz tzv. medicinski razloga ona je uvijek abortivno sredstvo; žena koja nosi spiralu i živi svoju seksualnost istinito gledajući u sebi nosi masovnu grobnicu)? Antibebi pilula? Pilule za dan poslije?

7. Ne ukradi (Izl 20,15; *usp.* Mt 19,18).

1. Poštujete li tuđu imovinu, privatno i državno vlasništvo?
2. Jeste li prevarili koga radi materijalne dobiti?
3. Jeste li uzeli (ukrali) ono što pripada drugomu?
4. Jeste li ukrali (što, koliko, od koga)?
5. Jeste li uništavali privatnu ili društvenu imovinu?

6. Jeste li uzajmljivali novac, vraćali dug ili posuđene stvari?
7. Jeste li pohlepni za novcem, bogatstvom, materijalnim blagostanjem?
8. Primete li ili dajete mito, sređujete “sve preko veze” na štetu drugih, korupcija?
9. Nemar za sirotinju.
10. Odšteta radniku ili poslodavcu, nesavjesno obavljanje posla, krijumčarenje.
11. Procjenjujete li nepravедno tuđ rad, tuđu imovinu?
12. “Švercate” li se u gradskom prijevozu, služite li se povlasticama koje vam ne pripadaju?
13. Nerad, lijenost, izbjegavanje (izgovaranje) posla, laka zarada (bez truda), neodlazak na posao.
14. Plaćate li uredno račune? Jeste li škrti ili rastrošni?
15. Svađate li se i sporite zbog imanja i imovine?
16. Prisvajate li sudskim postupkom nešto što vam ne pripada?
17. Tlačite li udovice i sirotinju (u nebo vapijući grijeh)?
18. Uskraćujete li radniku zasluženu plaću (u nebo vapijući grijeh) ili zdravstveno osiguranje?
19. Utajujete li porez, kupujete “na crno”, kupujete ukradenu robu?
20. Umnažate li CD-e u komercijalne svrhe?
21. Prisvajate li tuđa dostignuća kao svoja?
22. Ako ste koga zakinuli u čemu, jeste li nadoknadili štetu?

23. Podupirete li građanska dobra, primjerice zaštitu okoliša, plaćanje poreza, glasovanje, domoljublje i t.d?
24. Jeste li rastrošni, nepotrebno trošite novac na kupnju novih stvari, prekomjerno puštate vodu ili struju da se troši, cijeli dan uključen TV?

8. Ne reci lažna svjedočanstva

(Izl 20,16; *usp.* Mt 5,33).

1. Jeste li istinoljubivi?
2. Jeste li ikad krivotvorili neku istinu?
3. Vjerujete li da je Božja riječ istina?
4. Jeste li kalkulirali i varali sebe pod izlikom: sagriješit ću pa ću se pokajati i ispovjediti?
5. Zauzimate li se za istinu i istinoljubivost među ljudima (Crkva, obitelj, posao, molitvena zajednica)?
6. Laskate li i dodvoravate li se lažno radi neke koristi?
7. Jeste li prema autoritetima pristojni, a prema ostalima otresiti?
8. Jeste li zatajili svjedočiti za Isusa, znajući što je sve za vas učinio?
9. Imate li povjerenja u ljude ili ste nepovjerljivi?
10. Priznajete li drugomu ono što mu pripada i u čemu se odlikuje?
11. Skrivate li dobra djela drugoga ili ih umanjujete radi vlastite koristi?

12. Jeste li ikad lažno svjedočili na sudu? Krivokletstvo: laž izrečena pod prisegom.
13. Jeste li ikad “ocrnili” drugoga kako bi poslodavac, poglavar ili tko drugi o njemu stekao loše mišljenje? Jeste li dali negativan sud o drugome (kao svoje mišljenje) bez dokaza o krivnji?
14. Ogovarate li, t.j. otkrivete li tuđe pogreške i mane?
15. Klevećete li, t.j. štetite li dobru glasu drugoga tvrdeći suprotno od istine?
16. Jeste li ikad lagali? Jeste li pristrani?
17. Jeste li komu otkrili povjerenu vam tajnu? Čuvate li tajne svoje struke?
18. Podnosite li ogovaranja ili uzvraćate istom mjerom?
19. Ako ste koga povrijedili lažima ili krivim sudom, jeste li zatražili oprostjenje?
20. Iznosite li u javnosti istinu ili je krivotvorite radi koristi; branite li pogriješan stav unatoč objektivnoj istini?
21. Jeste li izrekli išta o drugome što je povrijedilo njegovo dostojanstvo djeteta Božjeg?

9. Ne poželi tuđega ženidbenog druga

(Izl 20,17; *usp.* Mt 5,28).

1. Ljubite li svoga bračnog druga nepodijeljena srca? Jeste li poticali koga na razvod braka?
2. Jeste li komu ugrozili brak ili “vezu”? Jeste li željeli da čiji brak ne uspije?

3. Jeste li bili zavidni zbog čijega sretna braka?
4. Jeste li se bez valjana razloga protivili čijoj ženidbi?
5. Jeste li se udvarali osobi koja je u braku ili u zaručničkoj (predbračnoj) vezi?
6. Jeste li počinili preljub s osobom koja je u braku ili zaručničkoj (predbračnoj) vezi?
7. Jeste li skloni svojim ponašanjem, ophođenjem i odijevanjem izazivati požudu?
8. Odijevate li se nepristojno (pripijena odjeća, odjeća koja ne pokriva bedra i poprsje, prozirna odjeća...)? Jeste li svjesni da svojim nečednim ponašanjem i odijevanjem možete izazvati maštanja, emocije pa i požudu oženjenih/udanih, zauzetih ili Bogu posvećenih osoba?
9. Pazite li na to da ne gradite prisnost s osobom suprotna spola ako nije vaš (mogući) partner?
10. Nadzirete li svoje misli i maštanja da vas ne odvedu u požudu prema tuđem partneru?
11. Promatrate li tuđeg partnera s poštovanjem ili kao mogući objekt svoje požude?
12. Suzdržavate li se u razgovorima dvosmislenosti koje ugrožavaju vjernost i pristojnost?

10. Ne poželi nikakve tuđe stvari

(Izl 20,17; *usp.* Mt 6,21).

1. Jeste li poželjeli nešto što pripada drugomu?
Gledate li na sve kroz materijalnu dobit?

2. Uspoređujete li se s drugima po bogatstvu? Jeste li nezadovoljni, ljubomorni i zavidni ako su drugi imućniji ili bogatiji od vas? Jeste li skloni natjecanju i neumjerenu stjecanju materijalnih dobara? Jeste li komu oduzeli posao ili mu uskratili mogućnost napretka?
3. Jeste li skloni karijerizmu i napredovanju “preko tuđih leđa”?
4. Jeste li poželjeli materijalnu štetu drugome? Jesu li vam prijatelji samo oni od kojih imate koristi? Radujete li se tuđem uspjehu i blagostanju? Razmišljate li komu biste trebali materijalno pomoći? Ako je tko u vašem rodu ili susjedstvu u velikoj oskudici, pomažete li mu?
5. Izbjegavate li pomoći potrebitima pod izlikom da se drugi trebaju zauzeti za njih?
6. Jeste li navezani na svoje bogatstvo, materijalni posjed? (Mt 5,3).
7. Jeste li spremni odreći se svega radi Isusa? (Lk 14,33). Zavidite li na duhovnim darovima drugih?

Molitvena zajednica Mlado Sunce
Široki Brijeg 2026. godina
(www.mladosunce.com)

